

Univerzita Karlova v Praze - Pedagogická fakulta
Katedra občanské výchovy a filosofie
M. D. Rettigové 4, 116 39 Praha 1

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno studenta: Jaroslava PETRNOUŠKOVÁ

Název práce: *Vývoj drogové scény v ČR od roku 1990.*

Cílem diplomové Jaroslavy Petrnouškové je popsat „vývoj drogové scény v České republice od roku 1990, a to především mezi mládeží“ a autorce se tento cíl v zásadě podařilo splnit.

Po té, co diplomantka postupně stručně představí dějiny drog v českých zemích; popíše vývoj české drogové scény po roce 1989; seznámí čtenářky a čtenáře se souvislostmi mezi globalizací a obchodem s drogami; nastíní sociální, politické a ekonomické souvislosti užívání drog; vymezí mládež jak sociální skupinu, tak se pak v nejobsáhlejší části své práce věnuje právě „vývoji drogové scény v České republice mezi mládeží po roce 1990“, celou práci nakonec zakončuje pedagogicko-didaktická část, kde diplomantka představuje výzkum provedený na ZŠ Petřiny-sever a rovněž zde nastiňuje vlastní přístup k protidrogové prevenci.

Ovšem, jak k celkové struktuře práce, tak k obsahu částí věnovaných vývoji drogové scény mezi mládeží je možné vznést několik připomínek. Co se týče struktury práce, diplomové práci by rozhodně slušela (pod)kapitola, kde by autorka jasně vymezila termíny, které používá. Čtenáři a čtenářky sice mají jistou představu o tom, co jsou legální a nelegální drogy, a o tom, jaký je rozdíl mezi měkkými a tvrdými drogami, ale v diplomové práci by bylo na místě jasně vymezit termíny, se kterými autorka pracuje. Další poznámka ke struktuře se týká kapitoly „Vývoj drogové scény po roce 1989“, kdy by bylo logičtější začít obecnějším tématem, tj. postavením a rolí, kterou Česká republika hrála a hraje v oblasti tranzitu a konzumace nelegálních drog, a až poté se podrobněji věnovat podobě organizovaného zločinu, který se v souvislosti s distribucí drog odehrává na území České republiky.

Co se týče částí věnovaných přímo vývoji drogové scény v České republice mezi mládeží po roce 1990, zde se autorka mimo jiné věnuje různým subkulturám mládeže a u techno či acid subkultury rozebírá specifické drogy, které jsou zde užívanější oproti drogám jiným. Zajímalo by mne, proč J. Petrnoušková nezvolila systematičtější přístup a nevěnovala se tomu, v jakých skupinách a subkulturách mládeže převažuje užívání jakých drog. Navíc autorka celou sekci zakončuje odstavečkem o alterglobalistických streetparties, aniž by

vysvětlila, zda a jak tyto (v České republice jen párkrát konané) akce souvisejí s užíváním drog. V souvislosti s mládeží a drogami autorka na s. 40-41 zmiňuje výzkum, kde byli vysokoškolští studenti dotazováni na to, co si myslí, že jsou rizika mládeže v současné době (r. 2006) („Jaké jsou dle vašeho názoru rizika mládeže v současné době?“). Tento výzkum, resp. uváděná otázka, zjišťuje názorové postoje části mládeže na rizika, jimiž podle jejich názoru ohrožena mládež. Autorka ale dále tuto postojovou rovinu nerozebírá a dokonce tuto část zakončuje výrokem (s. 41): „Z tohoto šetření jasně vyplývá, že vysokoškolská mládež za největší rizika společnosti považuje drogy a jejich snadné získání. Tato skutečnost je značně alarmující a společnost by se měla drogové problematice více věnovat.“ Proč je zjištění výzkumu alarmující? A proč diplomantka tvrdí, že „považuje za největší rizika společnosti“, když otázka se jasně ptala na „rizika mládeže“.

Z obsahového hlediska je také třeba zmínit, že diplomantka prokázala neznalost obecné sociologické teorie, když na s. 41 – 42 uvádí závěry práce J. Veselé, která evidentně aplikuje na situaci mládeže Mertonovu typologii způsobů individuální adaptace, ovšem J. Petrnoušková se o Mertonovi vůbec nezminí.

V diplomové práci, je také napsáno několik pozoruhodných výroků, které by bylo na místě podrobněji vysvětlit. Na s. 86 J. Petrnoušková bez jakéhokoliv odkazu uvádí: „Některé regiony České republiky vykazují vyšší, jiné nižší procento uživatelů omamných látek. Tento trend je dán nejen sociální a ekonomickou situací, ale i národnostním složením daného regionu.“ Na s. 46 se objevuje následující výrok (který je navíc v rozporu s bezprostředně následujícím odstavcem): „Můžeme říci, že po roce 1989 se Česká republika nachází ve stavu anomie, kdy naši občané s příchodem demokratického systému doufali, že uvolnění všeobecné kontroly ze strany státu, jim umožní chování bez dodržování pravidel, norem a určitých morálních hodnot.“

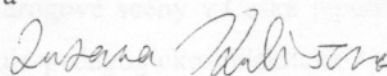
Pedagogicko-didaktickou část zde vzhledem ke své sociologické a nikoli didaktické průpravě nebudu hodnotit, nicméně když autorka uvádí, že na ZŠ Petřiny-sever prováděla výzkum a prezentuje některé jeho výsledky, tak by vzhledem k tomu, že její diplomová práce je prací z oboru sociologie bylo na místě připojit jako přílohu dotazník a podrobněji pospat metodu výzkumu.

Po formální stránce představují největší problém práce chybějící odkazy. Odkazy chybí například při popisu cest tranzitu jednotlivých drog (s. 17), při popisu situace ve Švýcarsku (s. 30); na s. 40 neuvádí, odkud přebírá definici mládeže (a zmínka o J. Alanovi není ani

v seznamu literatury). Autorka navíc v seznamu literatury v případě článků neuvádí rozmezí stránek, ale jen konkrétní stránky, ze kterých čerpá konkrétní informace, čímž prokazuje, že není zcela seznámena se standardy formální podoby vědecké práce. Dalším problémem je skutečnost, že na některých místech autorka pracuje se starou literaturou a nezjistila si nové informace o situaci (s. 17). Na několika místech se můžeme setkat i s neobratnými stylistickými vyjádřeními, například na s. 29 se dočteme: „Od této doby vlády USA vydávají na boj proti drogám, obchod s nimi spojený a organizovanou kriminalitu rok od roku více a více peněz.“, zatímco autorka nám nejspíše chtěla sdělit, že od této doby vlády USA vydávají na boj proti drogám, *proti obchodu s nimi spojenému a proti organizované kriminalitě* rok od roku více a více peněz.

Nicméně přes uvedené výhrady práci J. Petrnouškové doporučuji k obhajobě.

PhDr. Zuzana Kubišová

V Praze, 13.5.2010